

Doktorat s. mgr Elżbiety Sikorskiej

Dnia 27 czerwca 2017 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt. „Transitus w ramach życia konsekrowanego w Kościele łacińskim w świetle prawa powszechnego i własnego w latach 1983-2011” napisanej przez siostrę mgr Elżbietę Sikorską, pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Wiesława Kiwiora. Sesji przewodniczył Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW ks. prof. dr. hab. Henryk Stawniak.

W rozprawie doktorskiej została poruszona problematyka przejścia (*transitus*) w ramach życia konsekrowanego, rozumianego bardzo szeroko – jako przejście z jednego instytutu zakonnego do drugiego; z niezależnego klasztoru tegoż instytutu do innego klasztoru tego instytutu albo federacji lub konfederacji; z instytutu zakonnego do instytutu świeckiego lub stowarzyszenia życia apostołskiego oraz między wymienionymi instytutami lub stowarzyszeniami. W celu opisanego tak rozległej problematyki Autorka przeanalizowała nie tylko odpowiednie normy prawne zawarte w Kodeksie prawa kanonicznego oraz dostępną literaturę, ale także zbiory prawa własnego ponad 70 instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego oraz przeprowadziła kwerendę dotyczącą faktycznych przypadków. Ponadto za zasadną należy uznać przeprowadzoną kwerendę dokumentacji dotyczącą faktycznych przypadków dokonanego *transitus* osób konsekrowanych. Rozprawa składa się ze wstępu, czterech rozdziałów i zakończenia.

W rozdziale pierwszym, zatytułowanym „Instytucja *transitus* w służbie łaski powołania do życia konsekrowanego”, Autorka, po omówieniu zagadnienia dotyczącego powszechnego powołania każdego człowieka do świętości, przedstawia krótką charakterystykę form życia konsekrowanego ukazując zasadnicze różnice między instytutami zakonnymi, instytutami świeckimi i stowarzyszeniami życia apostołskiego. Ukazuje też, że korzenie możliwości przejścia z jednego instytutu do drugiego sięgają antycznych form życia zakonnego. Podkreśla, że współcześnie Kościół, nie czyni większych przeszkód w zmianie instytutu osobom konsekrowanym kierującym się motywem pełniejszego wypełnienia woli Bożej i realizacji powołania, jednak to przejście może się dokonać zgodnie z przepisami prawa powszechnego i własnego zainteresowanych instytutów. Następnie Siostra Sikorska wyjaśnia samo pojęcie *transitus* oraz przytacza różnorodne motywy przejścia.

W drugi rozdziale zostaje zaprezentowana procedura przejścia w ramach instytutów zakonnych. W przypadku przejścia z jednego instytutu zakonnego do innego instytutu zakonnego, wobec rzadkich uregulowań tej kwestii w prawie własnym poszczególnych instytutów, ustalenie wszystkich szczegółów związanych z przebiegiem próby spoczywa na kompetentnych przełożonych, przy zachowaniu prawa powszechnego. Tymczasem druga forma, jaką jest przejście zakonnika z klasztoru *sui iuris* do innego klasztoru tegoż instytutu albo federacji lub konfederacji, nie wymaga od przechodzącego złożenia nowej profesji zakonnej, gdyż w momencie przejścia śluby pozostają nienaruszone. Natomiast prawo własne klasztoru do którego przybywa osoba zakonna po dokonaniu *transitus* powinno określić pewne elementy kanoniczne-prawne dotyczące przejścia.

W rozdziale trzecim zostaje ukazane przejście z instytutu zakonnego do instytutu świeckiego lub do stowarzyszenia życia apostołskiego, bądź odwrotnie, z instytutu świeckiego lub ze stowarzyszenia życia apostołskiego do instytutu zakonnego. Ta forma przejścia wymaga zezwolenia Stolicy Apostolskiej, która na podstawie przedstawionej jej dokumentacji wydaje odpowiednie dyspozycje dotyczące okresu próby, ewentualnej profesji czasowej czy złożenia wieczystych ślubów zakonnych.

W rozdziale czwartym Autorka studiuje możliwość przejścia osób konsekrowanych pomiędzy instytutami świeckimi i pomiędzy stowarzyszeniami życia apostołskiego oraz ich przejść z instytutu świeckiego do stowarzyszenia życia apostołskiego i odwrotnie, a następnie analizuje przypadki przystąpienia do życia pustelniczego, stanu dziewic lub nowych form życia konsekrowanego osób, które legalnie opuściły instytut życia konsekrowanego lub stowarzyszenie życia apostołskiego. Choć te ostatnie sytuacje nie są przejściami *sensu stricto*, jednak występują w przestrzeni życia konsekrowanego i wymagają decyzji kompetentnych przełożonych.

Recenzentami przedstawionej dysertacji byli ks. dr hab. Robert Kantor (UPJPII w Krakowie) oraz ks. dr hab. Marek Stokłosa, prof. UKSW w Warszawie. Obydwaj recenzenci wskazali na duże walory pracy oraz jej wkład do kanonistyki polskiej, przedstawili także drobne uwagi krytyczne. W końcowych wnioskach recenzenci ocenili dysertację jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu

doktorskiego, wartość naukową przedłożonej pracy właściwą rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała siostrze mgr. Elżbiecie Sikorskiej stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Jan Dohnalik
Wydział Prawa Kanonicznego UKSW